

denne Stempelafgift virker forstyrrende. Naar vi regne al den Uleilighed og Forstyrrelse, som er forbunden med Stempelafgiften, saa er den ikke saa billig, som den ved første Oieblik synes, fordi den er billig at opkræve. Saa har jeg foreslaaet at tage fat paa Sportlerne, aldeles at stryge Netsportlerne. Jeg kan ikke negte, at jeg har havt et godt Oie til disse Sportler fra den første Dag, jeg kom ind i Rigsdagen. Mine Bælgere sagde til mig den første Gang, de valgte mig: Vil De gjøre Noget for os, saa skal os af med Netsportlerne; deres Uretfærdighed føle vi haardt her paa Landet. Da jeg beskæftigede mig med denne Materie, saae jeg med Forbauselse, fra hvilken Tid de skrive sig. Det er fra Krigsperioden før 1814, da man paalagde de uimeligste Skatter; siden har man jo forandret saa meget, selv i Stattevesenet har man gjort store Forandringer, og selv tidligere har man reformeret Hartkornsskatten og mange andre Afgifter, men Et er blevet fuldstændig saaledes, som det kom frem i Egenkab af Krigsskat, det er Sportellovgivningen. Selv den meget konservative Mand, der har været med at skrive den, Orsted, har i sine Skrifter udtalt den stærkeste Fordømmelse over den. Man vil maasse sige, at jeg er gaaet for vidt, men jeg kunde ikke Andet; naar jeg skulde foreslaa Noget, kunde jeg ikke foreslaa, at Folk skulde betale for at faae Netsfærdighed. Man maa ikke sige, at det er en Talemaade. Det er ingen Talemaade, at det er Statens Skyldighed at vaage over Netsfærdighed. Det er i den Grad en Opgave for Staten, at vil den blot sørge for Sikkerhed og for Samfærdighedsmidlerne, saa kan den for mig gjerne lade alt Andet være. Netsikkerheden er Statens Hovedopgave. Er det rigtigt, naar Folk betale deres Skatter, at de saa ikke skulle have Retten gratis? Man vil sige, at man gjør særlig Uleilighed ved sine Netsfager; men den, der fører en Sag, gjør det, fordi han ikke kan faae sin Ret paa anden Maade, han kan være forurettet af Andre, eller Lovgivningen er maasse ulfar, og det er da Statens Feil, at han maa søge Domstolene; skal han saa betale for det? Jeg kan ikke indse, at det er retfærdigt eller rigtigt at paalægge Netsportler; ligesom de kunne være en Hindring for Retfærdigheden, blive de en Præmie for Uretfærdigheden; thi idet de hindre Folk i at søge deres Ret, opfordre de til at lade Uretfærdigheden vedblive at bestaa. Nu vil man fortælle mig om Processyge; det blev sagt, tror jeg, da jeg forelagde Lovforslaget: hvorledes skulle vi forhindre Folk i at anlægge Process uden Grund? Men tror man for Alvor, at det er Netsportlerne, der hindre Folk i at føre Proces? Hvilken Uleilighed er der ikke ved vore Domstole, og hvilke andre Omkostninger er der ikke forbundet med at tye til dem? Er alt dette ikke tilstrækkeligt til at afholde Folk fra med Urette at gaa til Domstolene? Vil man have mere, saa kan man paa-

lægge Bøder; man har jo allerede i nogle Tilfælde Bøder for temere litigantes, dem, der uden Grund trættes; af den Slags Bøder kan man for mig paalægge saa mange, man vil; det er ikke Netsportler. For det Tredie ville De se, at jeg har medtaget — og det har egentlig været Foranledningen for mig til navnlig nu at forelægge dette indgribende Forslag — Toldnedsættelsen. Jeg har foreslaaet Nedsættelse i de økonomiske Toldsatser; for Kul, Tærn, Lømmen og Træ, uforarbejdet, har jeg foreslaaet fuldstændig Afgiftsfrihed, og med Hensyn til hvad der er af Interesse for vore Gaandværkere, har jeg kun foreslaaet Nedsættelser; ligeledes har jeg foreslaaet Afgiftsfrihed for Salt, Fisk, Ris, Skibe og Fartøier. Det er ganske vist temmelig omfattende Satser; men vi have i alt Fald ofte her i Thinget været enige om at indse disse Satser Ophævelse. Man vil sige til mig, som den værste Anke imod mit Forslag, at jeg har taget for Meget med, idet jeg har foreslaaet disse store Skatter ophævede. Men det er nødvendigt, mine Herrer! det er ikke forsværligt ikke at tage rigtig stort fat, naar man vil indføre en saadan direkte Skat; vil man naae den direkte Skat, saa kræver den et stort Apparat og megen Omhu, og man kan da ikke forvare at anvende et saadant Apparat, naar man ikke vil naae noget Klækkeligt derved, naar man ikke vil udrette noget rigtig alvorligt. Skal man have en Indkomstskat, der kun giver 1 Million, saa har man ikke den Opfordring til at passe paa, for at gjøre den god, retfærdig og let at udføre, og saa vedbliver man at have uretfærdige og daarlige Skatter, saa faar man kun dette Skin af en direkte Skat, der snarere skader Udviklingen og hindrer en ordentlig Beskatnings Fremkomst. Erfaringen har viist, at kun ved at tage alvorligt fat, naar man Maalet. I England og Schweiz og i de nordamerikanske Fristater, hvor man bruger Indkomst- eller Formuesskatten som den eneste Skat til Kantonerne og de enkelte Stater, i de tydske Fristæder, har man indrettet en alvorlig Skat; men hvor man kun vil have en lille Hjælpe- skat, anvender man ingen Omhu, og man faar kun en daarlig Skat. Det er noget ganske Andet, om jeg har været heldig ved at foreslaa de Skatter hævede, som her ere tagne med; Andre vilde maasse tage andre Skatter med. Jeg havde efter mine Anskuelser god Grund til at foreslaa andre, men jeg vilde afvente videre Forhandlinger i Toldudvalget, for hvilket der ligeledes foreligger gennemgribende Forslag til Forandringer i vore Afgifter. Der er Skatter, som jeg ubetinget vilde tage med, og jeg har stillet Forslaget saaledes, at det skulde være klart, at det var Meningen. Der er saaledes Skifteportler og Auktionsportler, som bør reformeres. Ogsaa Bygningsafgiften kunde der være nok saa megen Grund til at forandre; thi De kunne dog ikke faae nogen god Skat ud af denne Skat paa Lys og Luft, som hviler